POKROK ZÁPADU,

Týdenník politický poučný a zábavný,

pro

Čechoslovany Americké.

Vychází každou středu.

editor a vydavatel: Jan Rosický.

[illegible]

Zásilky peněz

[illegible]

THE "POKROK ZÁPADU,"

("PROGRESS OF THE WEST.")

[illegible]

J. Rosický, Editor & Publisher.

RATES OF ADVERTISING:

Local notices 15 cts. per line for 1st insertion.

Standing advertisements:

One inch a year		$12 00
" "	6 Months	8 00
" "	3 "	5 00
" "	1 Month	1 50

☞ Larger space by special contract.

Office 916 Farnham Street, Omaha.

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as Second Class Matter.

Všechny dopisy buďtež adresovány:

„POKROK ZÁPADU"

Omaha, Neb.

Omaha, Neb. 28. ledna, 1880.

Buldozrové v Indianě.

Ve státu Indiana počínají se šířiti zvyky buldozrů jižních. Oznámili jsme nedávno, že v Hancock Co. nedovolila tlupa bělochů vystoupiti z vlaku černošským přistěhovalcům. Tím arci nezabráněno stěhování. Vzdor tomu že černoši od části obyvatelstva nepřátelsky uvítáni byli, přece brzy shledali velký rozdíl mezi severem a jihem. Shledali že většina nejsou jejich nepřátely a zejmena třídy možnější ochotny jsou výdělku a ochrany jim popřáti. Sytí jsouce na jihu všestranného pronásledování, neustávali ve stěhování se k severu, hledajíce zde polepšení stavu svého, k čemuž mají práva úplného, tak jako každý jiný občan. Buldozři v Indianě, vidouce že zabraňováním stěhování se po dráze nezamezí přibývání obyvatelstva černošského, chápají se cest jiných. Po celé Hancock Co. kolují oběžníky následujícího obsahu:

My, co pokojní občané Hancock Co. vždy jsme podrobovali se zákonu. Však jelikož zákon nás nechrání, klademe jej stranou a béřeme útočiště k zákonu našemu vlastnímu. Proto varujeme všechny, aby neposkytovali útočiště černochům přišlým ze severní Karoliny, aniž jim dovolovali žíti na svých farmách, neboť víme že to jest ožebračováním chudého lidu a zavádění žebráctví mezi námi. Trpěli jsme to dost dlouho a nebudeme déle. Uposlechněte, sice ponesete ztrátu na majetku vašem. Občané v Hancock.

Při pouhé hrozbě nezůstalo. Již několik případů se ohlašuje o paličství na farmách, kde černoši byli zaměstknáni, z čehož je patrno, že buldozři hrozby své míní do opravdy. To jest zavádění zvyků jižních na sever. V čemž že nechrání tyto "pokoje milovné" paliče zákon? Či porušen zákon tím, že černoši hledají polepšení svého stavu? Nemají k tomu práva jako každý jiný občan, jako přistěhovalec každé národnosti? Či jest zločinem poskytnouti černochu přístřeší? Jaký zákon přestupují ti, kteří poskytnou černochu útočiště, zaměstknání, výdělek neb živobytí? Tak jako černoši mají úplné právo při vyhledávání polepšení svého stavu a blahobytu stěhovati se kam chtějí, tak i ti kteří jim zaměstknání neb výdělku poskytnou mají k tomu práva úplného. Kdo pak jedním neb druhým v tom překáží, je pronásleduje a škodu působí, jest sprostý zločinec, ale ne pokojný občan.

Že buldozování trpěno bylo na jihu; že dovoleno mu aby tam bujelo; že nečiněno kroků od národa žádných k ochraně buldozovaných, to nese nyní svého ovoce. Buldozování počíná se nyní šířiti na severu. To nemá, nesmí a nemůže být trpěno. Na jihu arci buldozři mají sami vládu v rukou a mohou tedy bezstrestně řádíti. Však doufáme že na severu nedopustí toho státy. Pakli však přece demokratická správa Indiany ponechá tento stav věci bez povšimnutí, podá pouze o jeden důkaz více, že demokracii nemá a nemí vláda svěřena býti, pakli vážíme si svobody. Pažiti, vrahové, zločinci a jich spojenci byli by špatnými ochránci svobody.

Hrozivý monopol.

Z jihu se oznamuje nová kombinace železniční. Louisville & Nashville dráha vzala ve správu svou Nashville & Chattanooga dráhu a všechny odvětví a pobočné tratě dráhy té. Krokem tímto vystupuje tím dále tím hrozivěji monopol železniční a poskytuje příčinu k obavám, že veškeré zájmy železniční v brzké budoucnosti spojeny v jednu správu, jejímž cílem bude, vydírání a vysávání obyvatelstva co možná největší. Ohlédněme se jen po událostech roku minulého v tomto směru. Zájmy všech drah vedoucích z Chicago na východ soustředěny v rukou syndikátu, v jehož čele stojí všemocný Vanderbilt; západ ovládán jest spojením se Union Pacific a Kansas Pacific drah rovněž mocným Gouldem; Pacifické pobřeží již dávno zná monopol železniční a štíhny jichž dopoutí se Central Pacific dráha; a nyní i na jihu se zájmy železniční v jedno pojí. Gould a Vanderbiltem, jednajíce v společném dorozumění, ovládají 7000 mil drah, nově spojení na jihu ovládati bude 3 300 mil. Jak spojování toto účinkuje lze poznati z toho, že ceny dopravní se západu na východ zvýšeny byly v minulém podzimu trojnásob, že za každý buši pšenice poslaný ze západu na východ musí se platit o 30 centů více dovozného než s jara, že za každý buši pšenice strží farmář o 30 centů méně, než by stržil, kdyby nebylo kombinace železniční.

Však události poslední doby nasvědčují tomu, že nesvědomití obrovští vydírači nehodlají ustáti aneb spokojiti se s poměry jak jsou nyní, nýbrž chystají se k věcem horším. Kdož by v tomto spojování obrovských zájmů neviděl snahu, sloučiti je konečně v jeden velký ohromný cel k, ovládaný společně ku prospěchu několika čelných velmožů železničných a na úkor země celé. Tento úmysl, scentralisovati veškeré zájmy železniční, jest porušením zákona i práva. Společnosti železniční jsou zde pouze z vůle lidu. Lid sám prostřednictvím kongresu poskytnul jim výsad a výhod, aby za přiměřenou odměnu mu sloužily. A když společnosti pojí se k společnému útisku a vydírání, přestupují práva jim svěřená, přestupují zákony.

Toto spojení se drah ve velké skupiny jest patrně jen předchůdcem spojení se všech zájmů železničných v jeden obrovský, nepřemožitelný monopol a jest nebezpečné ve více než jednom směru. Pakli že bez překážky je společnosti docílí, pak budou ohrožovati svobodu samu. K vůli udržení své nadvlády, budou nuceny pečovati o příznivou většinu v kongresu a majíce prostředků, přímou loupeží nabytých, hojně po ruce, budou v stavu docíliti co jen si přáti budou. Kdo byl svědkem toho, jak mocným činitelem ve státní politice v Nebrasce jest dráha Union Pacific, tomu nebude divno, že by všechny zájmy železniční v jedno spojené mohly ovládati kongres. Pak nebyla by země tato více zemí svobody, nýbrž zemí otroctví nepřemožitelnému obru železničnímu.

Jest nyní nejvyšší čas, aby kongres zasáhnul v machinace neobmezených dosud pletichářů a velkopiřů a zamezil zákonem nadejití takových poměrů. Jest na čase, pakli by kongres zůstal lhostejným k této životní otázce republiky, aby voličové tím bedlivěji jednali v příštích volbách a zvolili muže poctivosti osvědčené do kongresu, od kterých by se nadíti mohli, že podstoupí zápas s touto hydrou stohlavou.

Obvyklá zápa

jest nemoci skoro každé Americkanky. Z té obvyklé podstaty mnohé [illegible] Kolika [illegible] Wort. Jest to [illegible] lek proti zaupí a všem neduhům jater a ledvin. Zanete jej hned

Německý dopisovatel o Češích a jejich písních.

"Illinois Staatszeitung" dne 19. ledna přináší od svého cestujícího jednatele a dopisovatele také dopis z West Point, Neb., který jest s jímavým pro nás tím, že německý dopisovatel ten, který však ještě jest Čechoněmec a zná český jazyk i české písně, líčí se rozepisuje o českých písních, které byl zaslechl v českém hostinci na venkově daleko v západní America a které se mu tak zalíbily, že o nich napsal nejen dlouhé pojednání, ale i několik jich přeložil do němčiny.

Podáváme tato popis jeho částečně a pak překlady písní, které v zmíněném listu na ukázku uveřejňujeme, tušíce se, že krajané naši v Nebrasce, kde národní život jest snad ještě probuditi, nezapomínají na krásné české písně, ale pějíce je i při zábavě v hostinci získávají pochvaly pro sebe i pro písně ty. Dopisovatel píše:

West Point jest sídlo okresního soudu okresu Cuming; má 1,310 a většiny německých obyvatelů a žilý obchod. Okolí jest převážně osazeno Němci a před několika roky usadilo se zde mnoho Čechů též. Několik roků po sobě se dobře urodilo a to přispělo k zámožnosti kraje toho. West Point leží částečně na návrší, částečně ve vábném údolí řeky Elkhorn. Město má pěknou a stále zaměstanou papírnu a velikou sýrárnu. Většina okresních úředníků jsou Němci.

Dne 24. prosince bylo město naplněno farmery. Pšenice platila zde $1 04 a dělaly se výborné obchody. Vstoupil jsem do hostince p. Šmely, kde se scházívají obyčejně čeští farmeři. Četní hosté byli následkem dobrých prodejů při dobrém rozmaru. Když se poněkud rozohnili, započali přednášeti své národní písně, jimž jsme naslouchali s pobožností. Některé z písní těch jsou mi dosti známé a dovolím si na chvíli odchýliti se od svého úkolu. Málo jest národů, kteří by měli takovou bohatost národních písní, jako lid český. Písně, které se pějí ve všech krajích české vlasti, jakož i zde, jsou přerozmanité veselé, plné jarosti a na mnoze velmi krásné. Lid český pěje každé hodiny denní a každého ročního času; Čech pěje, je-li radostí naplněn; pěje, trápí-li jej nějaká žalost; pěje v dobách míru a blahobytu, v dobách válečných i chudobě. Radosti i žalosti rozmarné lásky; rozmanité přednosti, jimiž se rozmanité povolávání vyznamenává; události veselé i žalostné nalezají ohlasu v české národní písni tak, jako žert, vtip a posměch. Lid český má nesmírnou zásobu písní a jest lidem pějícím, jakož i směle mohu říci, lidem dobrým. Mé delší zdržení se v Čechách, jakož i časté stýkání se s lidem tím zde v America, moje částečná znalost jejich řeči i písma, oprávňují mne k hořennímu výroku. Podívejme se jen na některé písně lidu toho z blízka.

Tu máme nejprvé písně náboženské, duchovní, mezi nimiž se často pěje:

Der Abschied. [Loučení.]

Dort im Königsschloß im Garten
Blüht ein Röslein wunder schön,
Zweimal noch am frühen Morgen
Hat der Reif Thau gesehn.
Dort im Königsschloß im Garten
Wo die schöne Rose blüht,
Klägten Thränen noch jüngst Nächte
Meiner Liebsten Engelslied.
Dort im Königsschloß im Garten
Wo die schöne Rose ist,
Nahmen Abschied mir, und hatten
Uns zum letzten Mal geküßt.

Deiner Liebe. [Vroucí láska.]

Wenn ich nicht im Kirchlein bete,
Thränen Bäche, heiseß fließ'n,
Kann ich nicht zum Himmel treten,
Bleib' gleich nicht zu Thür stin;
Wenn ich unsern Herrgott liebte,
Wie ich liebe, Liebe, Dich,
O wenn wär ich lieber schon Einer
Von den Himmelsgeist'ern ich!

Zwei christliche Mädchen. [Poctivá milá.]

Bliest Du, mein Herzlieb,
Habe ich gebet,
Wie Dir meine Mutter,
Mich zu lieben mahnt,
Wie Du zanft mit Dir,
Weil Du gütig zu mir,
Wie ein armes Mädchen,
D'rum mißfall ich Ihr.
Wie ein armes Mädchen,
Hab' nicht Geld und Gut,
Doch ein treu Gemüthe,
Ein unbeholfig Blut;
Wie ich Dir zu fähnlich,
Nun, mir ist es recht,
Daß' mich nicht verführe,
Wie so Manches schlecht!
'S kann nicht meine Mutter
Ja nicht leugnen,
Daß Du mich magstbar
Hast gemacht so;
Denn mich nicht an Reich,
Nicht an Schätzen,
Nur an Mädchen
Mich Ihr Kämmerlein!

Dále následují písně vojenské, písně rozmanitých povolání, nejvíce vztahující se k rolnictví, písně poučné, na mnoze politického obsahu, zvláště ku někdejší porotě se vztahující, písně svatební, úmrtní a četné balady a romance. Úprava písní těch a jejich nápěvy jsou přerozličné, a však vždy předmětu, o němž se jedná, tak přiměřené, že není lze se dosti vynadivit jemnému citu básníku písní těch národních. Následující příklady ukážou, věrně jsouce i co do formy nápodobeny, jak pěje český lid.

Nyní přináší dopisovatel "Staatszeitungu" několik překladů písní českých dosti pěkně přeložených, které k vůli zajímavosti podáváme tato, by jich některý čtenář mohl ukázati sousedům Němcům, když by chtěli vědati, co zpívá. Jsou to následující:

Národní česká píseň nalezla v četných českých básnících šťastné napodobitele. Ze starších zasloužili jmenováni býti Hanka a pak Čelakovský, jehož písně pro jich oblíbenost u lidu jsou silně rozšířeny. I někteří z mladších básníků dovedli napodobiti tento prostonárodní spůsob velmi dobře. V nejposlednější době staly se oblíbenými zvláště básně Pokorného, mezi nimiž ona půvabná vesnická "Čtverolístek." Pak ještě ku konci překládá několik veršů slavného básníka Hálka.

Jsme nejen povděčni dopisovateli tomu, že se ve veřejnosti, v časopise silně čteném v America, zmínil o krásné stránce české práce duchovní, alebrž nadějeme se také, že krajané naši častěji ukážou Němcům a Amerikánům, jaké poklady jejich řeč mateřská chová ve všech krásných písních a jak dobrý jest ten lid, který takové písně má a je zpívá.

Z West Point odebral se dopisovatel do Scribner nedaleko od prvnějšího, kde zase nalezl mnoho Čechů a 9 polských rodin, jimž se vede dobře. Vypravuje pak o přírodním divu, který zde nalezl, totiž zvíře půl koně a půl krávy náležející německému farmeru Ernstovi Koerkowo. Jest prý to plod smíšení koně s krávou. Jest sedm měsíců staré a vybližuje nesmírně hloupě prý. Barvy jest bílé, jest jednokopytníkem, má kravský ohon, dlouhou srsť, dva palce dlouhý roh jeden na čele a zuby koňské; při tom jest přežvykavcem; trus jeho jest někdy koňský, někdy kraví. Jsouc hladové zvíře to, křičí někdy hlasem krávy někdy hlasem koně řehtavým. Majiteli jeho bylo zaň nabízeno už mnoho peněz, avšak nechce je prodati. "Svornost."

NOTICKY.

‡ Jak nám pan J. F. Vosátka, ředitel českého oddělení Hamb. Am. paroplavební společnosti oznamuje, snížena byla cena dopravy pro přistěhovalce z Hamburku do New Yorku na $27.00.

‡ Druhé číslo Amerického Hospodáře, vydávaného p. A. Novákem, 1410 Cherry St. Milwaukee a redigovaného pp. Juránek a Klácel, došlo nás minulý týden. Hospodář vychází nyní dvakráte měsíčně a stojí $1 50 ročně.

‡ Sokola Amerického, úředního listu národní Jednoty Sokolské ve Spoj. St. vyšlo číslo 11. roč. 1.

‡ Dne 1. února uvedeno bude v Clevelandu nové číslo do bratrstva Č. S. P. S., totiž Petr Chelčický, čís. 56; v Bostonu Mass. v ten samý den uvedeno bude čís. 57. Vojta Náprstek. Chicago uveden byl nový řád minulou neděli, pod názvem Česko národní řád čís. 58 a v Clevelandu sestoupil se nový klub pod jménem Jan Kolár.

‡ Telegraf byl minulý týden na východě jakési v nepořádku. A spoň do Clevelandu, jak se zdá, nedošla zpráva, že vrchní soud ve státu Maine rozhodl otázky mu předložené v zaprosbách lusionistické leg slatury.

‡ Rodáci chicagští v jihozápadní části města toho potinají agitaci ve prospěch zavedení vyučování řeči české v obecné škole na ulici Throop a ve schůzi v nedělí týden odbývané přijmali usnesení, podati německé radě následující žádosti: "My nižepsaní rodiče a vychovávatelové dítek navštěvujících kutu na ulici Throop, žádáme ctivé otčanou školní radu, by zavedla vyučování české řeči v této škole z následujících příčin: Školu tuto navštěvuje přítomně 480 dítek z českých rodičů, více než polovina všech dítek školu tu navštěvujících a jelikož ctěná školní rada zavedla vyučování německé řeči na několika veřejných školách, žádáme my, co občané a poplatníci, ta samá práva a privileje, jaké jsou povoleny národnostem jiným." Neočekáváme, že žádost tato splněna bude, ač chvalitebné jest, že se rodáci naši domáhají práv, jakých se jiným národnostem tam dopřává. Soudíme že žádost tato povede k zastavení vyučování němčiny, an ní poskytnuta bude odpůrcům němčiny mocná zbraň.

‡ Ve Wisconsinu vychází 292 časopisů a sice 17 denníků, 177 týdenníků, 8 dvakrát týdně a třináct měsíčníků. Z denníků jest 10 republikánských, 5 dem., 1 neodvislý a 1 socialistický. Z týdenníků jest 110 rep. 69 dem, 14 sol. a 40 neodvislých. Z týdenníků tiskne se 33 v řeči německé, 4 norvéžské a 1 český.

‡ Ve Spojených Státech jest počátkem tohoto roku 86,263 mil drah. Minulý rok postaveno bylo 4130 mil nových drah, což jest dvojnásob co v roku předcházejícím a pouze čtyřikrát v minulosti bylo číslo toto předstihnuto. Pětina drah v loni postavených, totiž 923½ mile, bylo úzkotraťových. Skoro tři čtvrtiny, totiž 3,087 mil, postaveno bylo západně od Mississippi. V Kansas postaveno nejvíce, totiž 544 mil; v Iowa 472, Minnesota 451 a v Nebrasce 285. V Californii, po prvé po mnoho letech, nepoloženo ani míle nové tratě. V Montaně prvně položena trať minulý rok a Aláska jest jediným územím v Soustátí, kteréž dosud dráhy nemá.

‡ Některé časopisy, věcí úplně neznalé, vystavují strašáky, dokazujíce a vyslovujíce obavy, že farmeru hrozí nebezpečí od velkofarmerů, totiž od farmaření ve velikých rozměrech, jako provozuje Dalrymple v Dakotě. Čísíce trestají takové tvrzení ze lži. Statistika učí, že tendence doby nynější spíše čelí k zmenšování farem než zvětšování; tak ku příkladu v letech 1850, 60 a 70 byla průměrná velkost farem v Soustátí jak následuje:

1850.....203 akrů
1860.....199 "
1870.....153 "

Podle států byla průměrná velkost farem v těch letech jak následuje:

	1850	1860	1870
Illinois.....	158	146	128
Indiana.....	136	124	112
Iowa.....	185	165	134
Kansas.....	—	171	148
Michigan.....	129	113	101
Minnesota.....	184	149	139
Nebraska.....	—	226	169
Nevada.....	—	617	201
Ohio	125	114	111
Wisconsin.....	148	114	114
Texas.....	942	591	301

Z toho je patrno, že počet velkých farem se umenšuje a nikoliv zrůstá a že netřeba chovati obav, že by velkovýroba farmářská mohla se kdy rozmoci tak, aby farmaření byla na závadu.

‡ Gen. Grant nalezá se v Havaně, kdež minulý týden uchystáno mu bylo velmi skvělé uvítání. Nejen obyvatelstvo, nýbrž i sama příroda přispěla k jeho uvítání. Měliť tam totiž právě v noc po jeho příchodu zemětřesení, což jest tam něco velmi neobyčejného a patrně pouze přítomností Granta přičísti jest. Když teď i příroda béře účastenství v Grantovi, kdož by chtěl ještě pochybovat že Grant bude příštím presidentem?

‡ "Reformovaný" kongres, místo aby hleděl si práce jenž před sebou má, dělá si jandu. Minulý pátek stráveno kolik hodin v takovém vyrušení, Hon. orista Cox (z New Yorku) cítil se uražena poznámkou poslance Horra, který v debatě jej nazval "lenivým mým přítelem" načež Horr (z Michigan) dělal si z Coxa jandu v řeči kolik hodin trvající, při které prý poslanecké se smíchu nevycházeli. Co pak dosvědčují plat za vyrušení?

‡ Za příležitosti jednání o Ute Indiánech v kongresu, zkoumány byly bedlivě poměry vlády k Indiánům a shledáno, že všech Indiánů pod dozorem vlády jest 237,066 a že žijí na reservacích zaujímajících 236.559□ mil, čili 151,397.768 akrů. V následující tabulce podává se počet Indiánů v každém státu a velkost reservace na kterých žijí.

Státy	Indiánů	□ mile
Arizona	18.749	4,361
California	8,424	701
Colorado	2.900	18.320
Dakota	27,041	54.590
Idaho	6.352	4.577
Indian Terr.	64 140	64.214
Iowa	341	1
Michigan	3 200	104
Minnesota	7.663	53.370
Nebraska	3 998	877½
Nevada	2 900	1.404
New Mexiko	23 554	7.549½
New York	5.095	185
North Carolina	2.100	102
Oregon	5.174	6 622
Utah	650	6.186
Washington Ter.	13.616	6.146
Wisconsin	6.201	916
Wyoming	1.800	2.375
Celkem	237.066	236.559

Nový román.

Máme dosud něco čísel od počátku románu "Sněm kostnický." Noví odběratelé, kteří se nyní přihlásí, obdrží tato čísla, dokud zásoba stačí, *zdarma.*

Do Baltimore.

S potěšením oznamujeme rodákům a čtenářům naším v Baltimore, že pan Ant. Rytina, 75 Fairmont Ave., z ochoty vlastenecké přijmul na se laskavě jednatelství Pokroku Západu a opravněn jest pro nás předplatné přijímati. Odporoučejíce jej vřele přízni všech, děkujeme mu zároveň za laskavou ochotu jeho.

Do Humboldt, Neb.

Oznamujeme našim rodákům v Richardson a Pawnee Co., že pan J. Růžička v Humboldt uvázal se laskavě v jednatelství listu našeho tamtéž. Odporoučíme jej přízni ct. čtenářů.

Dobrá příležitost.

Zanechal jsem obchodu obuvnického, vstoupiv do obchodu jiného a zabírám nyní mojí úplně zařízenou dílnu obuvnickou lacino na prodej. Pořádnému však nemajetnému člověku, který by se chtěl stát samostatným, bych třeba i prodal na úvěr. Jest zde výborná příležitost, an místo jest živé a obchod dobrý. Kupěchtivý nechť se hlásí pod adresou: CHAS. JANKELE, West Point, Neb.

Divadlo ve Wilber!

V síni

M. B. HOKUFA.

Ředitel divadla P. Šafařík,
Ředitel hudby Tom. Pašek,

V neděli dne 8. února, 1880,

Hráti se bude

Vychovatel v čepci

Veselohra v 1 jednání od Goerna, překlad od Mirovského.

PO DIVADLE PLES!

Vstup. osoba 25c. Dítky 15

Začátek v 8 hodin večer.

Do Saunders Co. Neb.

VELKÝ

Maškarní ples!!

uspořádá nižepsaný

ve své síni

v

masopustní pondělí,

dne 9. února, 1880.

Zve k tomuto veselí všechny svoje rodáky a to tím spíše, an bude všemožně o to postaráno, aby připravena byla všem zábava příjemná. Rodáci ze přítomné hlasní a celého světa, od Sakramenta až po nynější dobu. Ať Bílé-smutnost chybětí nebude a tak se rozmaní to bude nakonec. Všechny k návštěvě zve

George Eibeling.
Captaine dr'l Mexicans